

Uitwerking Micro- en macro-langlevensrisico solidaire premieregeling

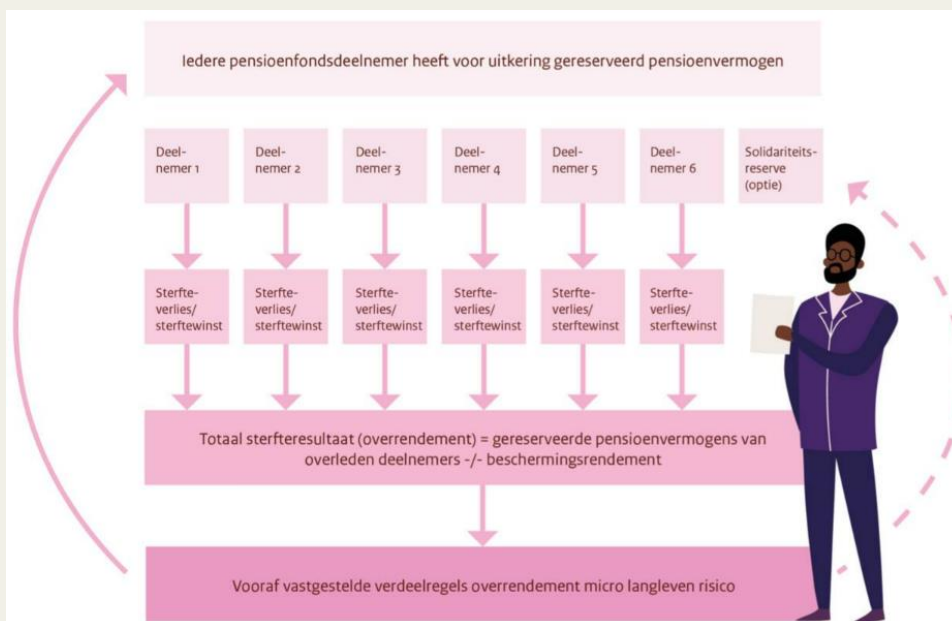
Verdeling Micro- langlevensrisico

Bij het vaststellen van het verwachte benodigde kapitaal voor (toekomstige) pensioenuitkeringen speelt de levensverwachting een rol. Het micro-langlevensrisico is het risico dat de werkelijkheid van een individuele deelnemer afwijkt van de levensverwachting vooraf. Als iemand korter leeft dan verwacht is sprake van sterftewinst en als iemand langer leeft dan verwacht is er sprake van sterfteverlies.

Het micro-langlevensrisico wordt door de pensioenfondsdeelnemers gedeeld via hetzelfde concept als bij de toedeling van beschermings- en overrendementen. Aangezien de sterftekansen per leeftijd verschillen, zal het beschermingsrendement ten behoeve van het beperken van het risico van micro-langlevensrisico leeftijdsafhankelijk worden toebedeeld. De sterftekansen per leeftijd volgen uit de meest actuele sterftegrondslagen die door de pensioenuitvoerder worden gehanteerd.

Uitgangspunt is dat pensioengerechtigden volledig beschermd zijn tegen het micro-langlevensrisico. Wettelijk moet sprake zijn van een levenslange uitkering en daar past geen uitkering bij die stelselmatig daalt als de pensioengerechtigden ouder worden dan verwacht.

Het is aan het pensioenfonds om in afstemming met sociale partners de toedeelregels te bepalen voor het micro-langlevensrisico. Of deze ook van toepassing zijn op de solidariteitsreserve is een keuze.

Bovenstaande is toegelicht in een voorbeeld uit de Memorie van Toelichting.

Micro-langlevensrisico en sterfteresultaat - Stel dat een 100-jarige alleenstaande gepensioneerde een levensverwachting, conform de sterftetafels van de pensioenuitvoerder, van twee jaar heeft en een sterftkans van 50%. Indien het vermogen gereserveerd voor het pensioen van deze gepensioneerde deelnemer € 12.000 bedraagt, dan ontvangt de deelnemer een jaarlijks pensioen van € 6.000. Na uitbetaling van dat pensioen blijft aan het eind van het jaar dus een vermogen van eveneens € 6.000 over. Indien de deelnemer onverhoopt overlijdt, valt dit vermogen toe aan de overige deelnemers. Indien de deelnemer, inmiddels 101 jaar oud, nog in leven is en de levensverwachting wederom 2 jaar is, dan ontvangt deze gepensioneerde deelnemer een beschermingsrendement van 100%, dat wil zeggen € 6.000. Het voor het pensioen van de deelnemer gereserveerde vermogen stijgt dan dus weer naar € 12.000. Op deze wijze kan het pensioen levenslang worden uitbetaald, het gereserveerde pensioenvermogen raakt, zolang de deelnemer leeft, niet op. Op niveau van de pensioenuitvoerder zal, bij gebruik van de juiste sterftetafels, gemiddeld de vrijval door overleden deelnemers en de bijschrijving van beschermingsrendement voor micro-langlevensrisico bij alle deelnemers grotendeels tegen elkaar wegvallen, maar er kunnen van jaar op jaar verschillen zijn. Het verschil noemen we het sterfteresultaat en wordt conform de ex ante vastgelegde toedelingsregels verdeeld over alle deelnemers en, indien gewenst, de solidariteitsreserve. Pensioenuitvoerders zullen in de praktijk deze toedeling moeten maken op basis van passende, actuele actuariële grondslagen.

Macro-langlevensrisico

Als de levensverwachting stijgt is meer geld nodig voor dezelfde (toekomstige) uitkeringen. Dit geldt zowel voor deelnemers, slapers als voor pensioengerechtigden. Het macro-langlevensrisico is het risico dat we met zijn allen gemiddeld ouder worden dan verwacht. De zogenoemde prognosetafels voor de toekomstige levensverwachting worden tweejaarlijks vastgesteld.

Het collectief delen van het macro-langlevensrisico om de toekomstige, uit het opgebouwde pensioenvermogen te financieren pensioen, of ingegane pensioenen gelijk te houden bij een herijking van de levensverwachting kan op twee manieren:

Via de solidariteitsreserve

Het macro-langlevensrisico kan gericht en collectief worden gedeeld via de solidariteitsreserve. Als de levensverwachting stijgt dient in ieder geval de benodigde aanvulling van het gereserveerde pensioenvermogen aan de solidariteitsreserve te worden onttrokken. Het is aan sociale partners om te bepalen of de solidariteitsreserve wordt ingezet voor het collectief delen van het macro-langlevensrisico.

of

Via een systeem van beschermings- en overrendement

Zie voor een uitgebreide toelichting de paragraaf over rendementstoedeling. Het pensioenfondsbestuur dient ook in dit geval in afstemming met de sociale partners het rendement en risico symmetrisch toe te delen, waarbij het meenemen van de solidariteitsreserve in de toedeling optioneel is.

Het symmetrisch verdelen door vooraf vastgestelde toedeelregels is in de Memorie van Toelichting met een voorbeeld verduidelijkt.

***Macro-langlevensrisico** - Beschouw wederom dezelfde 100-jarige gepensioneerde. Ook in dit voorbeeld bedraagt de levensverwachting van deze deelnemer op basis van de actuele sterftetafel twee jaar. Nieuwe prognoses kunnen leiden tot een aanpassing van de inschatting van de levensverwachting van alle deelnemers. Stel nu dat de farmaceutische industrie een nieuw medicijn op de markt brengt waarmee de levensverwachting onverwacht stijgt en een nieuwe sterftetafel voor deze 100-jarige deelnemer leidt tot een aanpassing van de levensverwachting van twee naar drie jaar (een extreem voorbeeld). Op basis van het voor het pensioen gereserveerde vermogen van € 12.000, zou de uitkering dan dalen van € 6.000 per jaar naar € 4.000 per jaar. Er kan worden gekozen om deze deelnemer volledig te beschermen tegen macro-langlevensrisico. Dan zal een beschermingsrendement voor macro-langlevensrisico bijgeschreven worden ter grootte van 50%. Het gereserveerde vermogen stijgt daarmee naar € 18.000 en de uitkering kan op het oorspronkelijke niveau van € 6.000 blijven. Omgekeerd zal het gereserveerde vermogen bij een verlaging van de levensverwachting, verlaagd worden zodat de uitkering ook dan op het oorspronkelijke niveau blijft. De som van deze bij- en afschrijvingen voor alle deelnemers is het collectieve resterende rendement voor macro-langlevensrisico. Dit kan wederom positief en negatief zijn. Dit resterende rendement wordt conform de ex ante vastgelegde toedelingsregels verdeeld over alle deelnemers en, indien gewenst, de solidariteitsreserve.*